

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการรับรู้ ทาง การเมืองที่สำคัญของนักศึกษา ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน และความพึงพอใจที่ได้รับรู้ระหว่างเพศ ภูมิภาค สาขาวิชาที่ศึกษา และระดับชั้นปี และ ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความต้องการรับรู้ทางการเมือง ความคาดหวัง พฤติกรรม การเปิดรับสื่อ และความพึงพอใจของนักศึกษาในทางการเมืองที่ได้รับจากสื่อมวลชน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นนักศึกษาภาคปกติ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2532 คัดเลือกโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เป็นชาย 208 คน หญิง 393 คน รวม 601 คน อายุเฉลี่ย 20.6 ปี

วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินค่า และวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PC+ เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ และวิเคราะห์ t-test, ANOVA, Chi-Square, Pearson Product-Moment Correlation Coefficient (r) และ Multiple Regression Analysis (R) ในการทดสอบสมมุติฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีร้อยละ 65.4 อายุเฉลี่ย 20.6 ปี มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตเมือง ร้อยละ 62.4 และสาขาวิชาการศึกษา ร้อยละ 39.6

2. ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนรวมของนักศึกษาชาย กับ นักศึกษาหญิง ไม่แตกต่างกัน แต่บางข้อความ ได้แก่ ความต้องการรับรู้ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาล และกระบวนการยุติธรรมที่จะนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง เพื่อเป็นแนวปฏิบัติได้ และข่าวการดำเนินงานของราชการส่วนกลางที่เกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย เศรษฐกิจ และความปลอดภัยของประชาชน เพื่อจะได้อธิบายว่าทำอะไรกันบ้าง แตกต่างกันโดยที่ความต้องการรับรู้ของนักศึกษาหญิงสูงกว่านักศึกษาชาย และหลักเกณฑ์การเข้าร่วมทางการเมืองโดยการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อเป็นแนวปฏิบัติได้แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยความต้องการของนักศึกษาชายสูงกว่าของนักศึกษาหญิง

3. ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาชายกับ นักศึกษาหญิง ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ไม่ว่าจะพิจารณาหรือพิจารณา เป็นรายข้อย่อย

4. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนรวม และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อด้านความ ตั้งใจในขณะที่เปิดรับสื่อของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงแตกต่างกัน โดยนักศึกษาชายมี ความตั้งใจมากกว่านักศึกษาหญิง แต่พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนด้านปริมาณการใช้เวลา ในการเปิดรับสื่อของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

5. ความพึงพอใจที่ได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนรวมของนักศึกษาชายกับ นักศึกษาหญิง ไม่แตกต่างกัน แต่บางข้อความ ได้แก่ ความพึงพอใจที่รับรู้เกี่ยวกับความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับศาล และกระบวนการยุติธรรมที่นำไปใช้ปฏิบัติได้จริง การรับรู้ข่าวสารการ ปฏิบัติงานของคณะกรรมการสภาผู้แทนโดยละเอียด เพื่อได้อธิบายว่าทำอะไรกันบ้างแปลกใหม่ อย่างไร และความเข้าใจทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้พูดคุยถกเถียงปัญหาเกี่ยวกับผู้อื่นได้ ของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยความพึงพอใจของนักศึกษาชายสูงกว่านักศึกษา หญิง

6. ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แต่มีบาง ข้อความแตกต่างกัน ได้แก่ ข้อ 13, 15, 23 และ 25 จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับ ชั้นปีที่ 2 ต้องการรับรู้ทางการเมืองสูงกว่าระดับชั้นอื่นๆ

7. ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 แยกต่างหาก ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 จาก การพิจารณาค่าเฉลี่ย ระดับชั้นปีที่ 1 มีความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองสูงกว่า ระดับชั้นอื่นๆ
8. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทั้งในด้านเวลาในการเปิดรับสื่อ และความตั้งใจในขณะเปิดรับสื่อ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
9. ความพึงพอใจที่ได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แต่มีบาง ข้อความแตกต่าง ได้แก่ ข้อ 14, 16, 23 จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจสูงกว่าระดับอื่น ส่วนข้อ 25 ระดับชั้นปีที่ 2 มีความพึงพอใจสูงกว่าระดับ ชั้นอื่นๆ
10. ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาสาขาศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์ รวมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แต่มีบาง ข้อความแตกต่างกัน ได้แก่ ข้อ 13, 14, 15, 21 และ 25 จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย สาขาวิชาการศึกษา มีความต้องการที่จะรับรู้ทางการเมืองสูงกว่าสาขาอื่นๆ ส่วนข้อ 23 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีความต้องการที่จะรับรู้สูงกว่าสาขาอื่นๆ
11. ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชน ของนักศึกษาสาขา วิชาศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์ แยกต่างหาก ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย สาขาวิชาการศึกษา มีความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมือง สูงกว่าสาขาอื่นๆ
12. พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชน ทั้งเวลาในการเปิดรับสื่อ และความ ตั้งใจในขณะเปิดรับสื่อของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
13. ความพึงพอใจที่ได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาสาขาวิชา ศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย สาขาวิชาการศึกษา มีความพึงพอใจที่ได้รับสูงกว่าสาขาวิชาอื่นๆ
14. ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนรวมของนักศึกษาในเขตเมือง

กับนักศึกษานอกเขตเมือง แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยนักศึกษานอกเขตเมืองมีความต้องการรับรู้สูงกว่านักศึกษานในเขตเมือง แต่มีบางข้อความ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23 และ ข้อ 25 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

15. ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนรวมของนักศึกษานในเขตเมือง กับนักศึกษานอกเขตเมือง ไม่แตกต่างกัน แต่มีข้อความเดียว ได้แก่ ความคาดหวังว่า สื่อมวลชนจะถ่ายทอดความคิดเห็นทางการเมืองด้านต่าง ๆ ของ ส.ส. เพื่อความแปลกใหม่ และใช้ในการสนทนากับผู้อื่น ของนักศึกษานในเขตเมืองกับนักศึกษานอกเขตเมือง แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยที่ความคาดหวังของนักศึกษานอกเขตเมืองสูงกว่าของนักศึกษานในเขตเมือง

16. พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนรวมของนักศึกษานในเขตเมืองกับนักศึกษานอกเขตเมือง รวมทั้งเวลาในการเปิดรับสื่อ แตกต่างกัน โดยที่พฤติกรรมการเปิดรับสื่อรวมและเวลาในการเปิดรับสื่อของนักศึกษานในเขตเมืองมากกว่านักศึกษานอกเขตเมือง แต่ระดับความตั้งใจขณะเปิดรับสื่อไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

17. ความพึงพอใจที่ได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนรวมของนักศึกษานในเขตเมือง กับนักศึกษานอกเขตเมือง ไม่แตกต่างกัน แต่มีความพึงพอใจ 2 ข้อความ ได้แก่ ความพึงพอใจที่ได้รับรู้เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของชนชาวไทยที่จะยึดถือเป็นแนวปฏิบัติได้ และความพึงพอใจที่ได้รับความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานแบบประชาธิปไตยเพื่อเสริมความรู้ให้กว้างขวางขึ้น ของนักศึกษานในเขตเมืองกับนักศึกษานอกเขตเมือง แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยความพึงพอใจของนักศึกษานอกเขตเมืองมากกว่าของนักศึกษานในเขตเมือง

18. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนในด้านเวลาในการเปิดรับน้อย ปานกลาง และมาก ไม่ขึ้นอยู่กับเพศ หรือไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

19. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนในด้านระดับความตั้งใจ ขณะเปิดรับสื่อขึ้นอยู่กับเพศ หรือมีความสัมพันธ์กับเพศ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

20. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนในด้านเวลาในการเปิดรับน้อย ปานกลาง และมาก ไม่ขึ้นอยู่กับระดับชั้นปีหรือไม่มีความสัมพันธ์กับระดับชั้นปี ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

21. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนด้านความตั้งใจในขณะที่เปิดรับไม่ขึ้นอยู่กับระดับชั้นปี หรือไม่มีความสัมพันธ์กับระดับชั้นปี ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
22. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนในด้านเวลาในการเปิดรับน้อย ปานกลาง และมากไม่ขึ้นอยู่กับสาขาวิชาหรือไม่มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชา ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
23. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน ด้านความตั้งใจในขณะที่เปิดรับสื่อ ไม่ขึ้นอยู่กับสาขาวิชา หรือไม่มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชา ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
24. ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษา กับความคาดหวัง ความต้องการที่จะรับรู้ทางการเมืองกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน ความต้องการที่จะรับรู้ทางการเมือง กับความพึงพอใจที่ได้รับรู้ ความคาดหวังกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน ความคาดหวังกับความพึงพอใจที่ได้รับรู้ และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน กับความพึงพอใจ ทุกคู่มีความสัมพันธ์กัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 แต่มีความสัมพันธ์กันน้อย เพราะค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำ
25. ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน และความต้องการรับรู้ร่วมกันอธิบาย หรือมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่ได้รับรู้ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยร่วมกันอธิบายได้ประมาณร้อยละ 17 โดยมีตัวแปรอิสระที่มีอันดับความสำคัญตามลำดับ คือ ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และความต้องการรับรู้

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์สำคัญของการศึกษาครั้งนี้ คือต้องการศึกษาเปรียบเทียบและศึกษาความสัมพันธ์ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชน ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและความพึงพอใจที่ได้รับของนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา อันจะแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนก่อให้เกิดการรับรู้ทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง (ประทุม ฤกษ์กลาง 2532 : 213 - 214) และในด้านผู้รับสาร ได้แก่ นักศึกษา นั้น คาดหวังว่าจะได้รับอะไรจากสื่อมวลชนที่ตรงกับความต้องการของตนบ้าง จึงจะเกิดความพึงพอใจในการใช้สื่อ ตามหลักทฤษฎีการใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ และจะทำให้ทราบว่านักศึกษายใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ของตนในทางการเมืองอย่างไรบ้าง เป็นการพัฒนาความคิดเห็นและพฤติกรรมทางการเมือง เร่งเร้าให้นักศึกษาสนใจ และ

ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบของตน ที่มีต่อชาติบ้านเมืองในระบอบประชาธิปไตย (จานินทร์ กรัยวิเชียร 2519 : คำนำ) และการที่ทราบความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชน สื่อมวลชนก็จะได้ปรับไปตามแนวทางที่สอดคล้องกับความต้องการนั้นได้ ซึ่งจะได้เป็นไปตามหลักการในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ว่า การพัฒนาคนต้องให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของคนในกลุ่มต่างๆ ในและนอกระบบทั้งในเขตเมืองและนอกเขตเมือง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรุงเทพฯ : 81 - 83) อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและเพิ่มระดับความพึงพอใจที่ได้รับประโยชน์จากสื่อให้มากขึ้น

จากการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนรวมของนักศึกษาชาย กับนักศึกษาหญิงพบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบัน บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายตามแนวทางรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสภาพในสังคมก็เห็นได้อยู่ว่า ผู้หญิงก็มีส่วนเกี่ยวข้องในทางการเมืองและสิทธิทางการเมืองพอๆ กับผู้ชาย แนวคิดที่เคยมีว่าการเมืองเป็นเรื่องที่สนใจหรือเฉพาะของคนบางกลุ่มเท่านั้นก็ย่อมจะเปลี่ยนไปได้ (เชาว์ ไพรพิฑูมโรจน์ 2531 : 28) นักศึกษาหญิงกับนักศึกษาชายจึงมีความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนไม่แตกต่างกันก็ได้

แต่ส่วนที่ความต้องการรับรู้ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาลและกระบวนการยุติธรรมที่จะนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง พบว่าแตกต่างกัน โดยที่นักศึกษาหญิงต้องการรับรู้มากกว่า อาจเป็นเพราะว่า ผู้หญิงต้องการนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงในการติดต่อกับทางราชการในเรื่องดังกล่าว และต้องการใช้ในการสื่อสารภายในครอบครัวมากกว่า เพราะถ้าถือตามแบบธรรมเนียมประเพณีแล้ว ผู้หญิงมักจะอยู่กับบ้านเป็นที่ปรึกษาหารือของคนในบ้านมากกว่าผู้ชาย (บรรพต วีระสัย 2520 : 50 - 51)

ความต้องการรับรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเข้าร่วมทางการเมือง โดยการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อเป็นแนวปฏิบัติได้ ของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงพบว่าแตกต่างกัน โดยที่ผู้ชายมีความต้องการรับรู้มากกว่า ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สิ่งเร้าและแรงจูงใจทางสังคมของพรรคการเมืองและนักการเมือง ที่มักจะมีเพศชายมากกว่าเพศหญิง ตั้งแต่สมาชิกพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น ผู้ชายจึงต้องการรับรู้ในเรื่องนี้มากกว่า และ

ความต้องการรับรู้ข่าวสารการดำเนินงานของราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับ
สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ และความปลอดภัยของประชาชนเพื่อจะได้รู้ว่าทำอะไรกันบ้าง
ของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง พบว่าแตกต่างกัน โดยที่ผู้ชายต้องการรับรู้น้อยกว่า อาจ
เป็นเพราะว่าลักษณะนิสัยเฉพาะเพศที่ผู้ชายมักจะเอาใจใส่ไม่น้อยกว่าผู้หญิงในเรื่องทำนองนี้
ผู้หญิงละเอียดอ่อนจึงอยากที่จะรับรู้เหตุการณ์เพื่อรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างมากกว่าผู้ชายก็ได้

ถ้าพิจารณาจากค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรกที่ทั้งนักศึกษาชายและหญิงมีความต้องการ
รับรู้มาก ตามลำดับ ได้แก่

(1) หลักเกณฑ์การเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อประกอบพรรคสันนิบาตของ
ตนเองในการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ในการยึดถือปฏิบัติหรือเป็นคำแนะนำ
ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาอายุเฉลี่ย 20.6 ปี กำลังเข้าสู่วัยเริ่มการใช้สิทธิ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ เป็นการแสดงให้เห็น
ถึงความรับผิดชอบที่จะต้องเลือกผู้แทนของตน เข้าไปทำหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย
อย่างมีหลักมีเกณฑ์มีเหตุผล อันจะเป็นการพัฒนาทางการเมืองและจะส่งผลไปถึงการจัดตั้ง
คณะรัฐมนตรีครั้งสำคัญทางหนึ่ง สื่อมวลชนจึงต้องให้ข้อมูลข่าวสารตามความเป็นจริง เป็น
ธรรมและเป็นกลางอย่างแท้จริง

(2) สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของชนชาวไทยที่จะยึดถือเป็นแนวปฏิบัติได้ ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะว่าสิทธิและหน้าที่ของประชาชนมีอยู่มากมาย และนักศึกษาวัยนี้และในอนาคต
จะต้องใช้สิทธิและหน้าที่ต่างๆ ของตน แต่สิทธิหน้าที่บางอย่างมีขอบเขตจำกัด ไม่ให้กระทบ
กระเทือนสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น หรือต้องใช้ในเวลาที่กำหนดเพื่อไม่ให้ต้องเสื่อมเสียสิทธิ
ของตนไป จึงจำต้องการที่จะรับรู้เพื่อจะได้เป็นแนวปฏิบัติได้ก็เป็นได้ ซึ่งสื่อมวลชนเป็น
สื่อที่เข้าถึงมวลชนได้มากที่สุดเร็ว จึงต้องตระหนักในความต้อการนี้

(3) ข่าวการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎรโดยละเอียด เพื่อจะได้รู้ว่าเกิด
เหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง ที่เป็นเช่นนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า สภาผู้แทนราษฎรประกอบไปด้วย
สมาชิกที่ราษฎรได้เลือกเข้าไปเป็นตัวแทนหรือมอบอำนาจอติปไตยให้กระทำการแทน จึง
จำต้องติดตามผลงาน ติดตามความเคลื่อนไหวในการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ทราบว่าเกิด
อะไรขึ้นบ้าง ได้รับรู้เหตุการณ์เป็นไปต่างๆ ได้ทันเหตุการณ์ เป็นการประเมินผลได้คือ
อย่างหนึ่งก็ได้ นักศึกษาจึงได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้

และจากการพิจารณารายละเอียด ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจาก สื่อมวลชนทั้ง 25 ข้อความ จะเห็นว่า มีข้อความชั้นนำการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ต่อท้ายความ ต้องการทางการเมืองเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม ได้แก่

- (1) เพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติหรือคำแนะนำในข้อ 1 - 5
- (2) เพื่อจะรับรู้เหตุการณ์เพื่อรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างในข้อ 6 - 9
- (3) เพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจ เพื่อแสวงหาความรู้ให้กว้างขวาง ขึ้น ข้อ 10 - 16
- (4) เพื่อนำไปใช้สนทนา ถกเถียงปัญหาทางการเมืองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความแปลกใหม่อะไรบ้าง ข้อ 17 - 20
- (5) เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจบางประการ ข้อ 21 - 25

ซึ่งในแต่ละข้อความและรวมทุกข้อความ คะแนนเฉลี่ยความต้องการ 3.53 จึงจัดว่าอยู่ในระดับความต้องการมาก ซึ่งคล้ายกับ เสรี วงษ์มณฑา ที่อธิบายว่า ประชาชนต้องการข่าวสารจากสื่อมวลชน เพื่อความต้องการรู้เหตุการณ์ ความต้องการคำแนะนำ การนำเอาไปใช้ในการสนทนา เพื่อความตื่นตัวและความสนุกสนานเพลิดเพลิน (เสรี วงษ์มณฑา 2523 : 7 - 13)

2. ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาชายกับ นักศึกษาหญิง พบว่าไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณารวมหรือแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ย่อย อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีโอกาสเปิดรับสื่อมวลชนพอๆ กัน เหมือนดังที่ วาริศา พลายบัว ค้นพบว่า ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ต่างก็เปิดรับ สื่อมวลชนระดับปานกลางเท่าๆ กัน (วาริศา พลายบัว 2532 : 92) และเมื่อความต้องการรับรู้ทางการเมืองรวมไม่แตกต่างกัน ก็เป็นไปได้ที่ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ของนักศึกษา ชายกับนักศึกษาหญิง ไม่แตกต่างกันด้วย

ส่วนที่พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนรวม และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ด้านความตั้งใจในขณะเปิดรับสื่อของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง แตกต่างกันโดยที่นักศึกษา ชายมีระดับความตั้งใจในขณะเปิดรับสื่อมากกว่า อาจจะเป็นเพราะว่าผู้ชายต้องการใช้สื่อ ไปเพื่อประโยชน์ในหลายๆ ทางในเรื่องเดียวกัน เช่น เพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติเพื่อรับรู้ เหตุการณ์เพื่อแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปใช้ถกเถียงปัญหาทางการเมือง เป็นต้น จึงต้อง เพิ่มระดับความตั้งใจมากขึ้นแต่เวลาในการเปิดรับสื่อ นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงพบว่า

ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วาริศา พลายบัว ที่พบว่า นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงไม่แตกต่างกันในด้านปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชน (วาริศา พลายบัว 2532 : 88 -92) ซึ่งร้อยละประเภทของสื่อที่นักศึกษาเปิดรับบ่อยมากไปหาน้อย ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หนังสือ และนิตยสารหรือวารสาร

สำหรับความพึงพอใจที่ได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชน ของนักศึกษาชายกับ นักศึกษาหญิงรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน แต่ต่างกันบางข้อความ ได้แก่ ความพึงพอใจที่รับรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาล และกระบวนการยุติธรรมที่นำไปปฏิบัติได้จริง โดยที่นักศึกษาหญิงต่ำกว่า อาจเป็นเพราะนักศึกษาหญิงตั้งความคาดหวังไว้สูงเกินไปแต่เนื้อหาที่ได้รับจากสื่อมวลชนไม่ตรงกับความต้องการ หรืออาจเป็นเพราะมีความตั้งใจรับสื่อวิทยุก็ เป็นได้ และที่พบว่า ความพึงพอใจในการรับรู้ข่าวการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอำนวยการสภา ผู้แทนราษฎรเพื่อทราบความแปลกใหม่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยรูปแบบต่างเพื่อนำไปใช้พูดคุยถกเถียงปัญหา กับผู้อื่น ของนักศึกษาหญิงต่ำกว่า ของนักศึกษาชาย อาจเป็นเพราะที่ระดับความตั้งใจเปิดรับสื่อของหญิงมีน้อยกว่าชายก็ได้ สื่อมวลชนจึงไม่ได้ตอบสนองความต้องการรับรู้ของนักศึกษาชายเท่าที่ควรนัก

3. ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชน ของนักศึกษาระหว่าง ระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 พบว่าไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะนักศึกษา อยู่ในวัย หรืออายุใกล้เคียงกันและผู้ที่เกี่ยวข้องเรียนในระดับชั้นเรียนสูงกว่า ก็อาจไม่ได้รับรู้ทางการเมืองมาจากทางอื่นอีก จึงต้องการรับรู้จากสื่อมวลชนไม่แตกต่างกันก็ได้ มีบางข้อความ พบว่า ความต้องการรับรู้ของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 แตกต่างกัน ได้แก่ ความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการขั้นมูลฐานแบบประชาธิปไตยเพื่อ เสริมความรู้ให้กว้างขวางขึ้น ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เพื่อเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาความรู้ให้กว้างขวางขึ้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสภาตำบล ในฐานะเป็นหน่วยงานพื้นฐานของการปกครองส่วน ภูมิภาค เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของตนเอง ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ บางประการ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับชั้นปีที่ 2 ต้องการรับรู้สูงกว่าระดับชั้น ปีอื่นๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรในระดับชั้นปีที่ 2 มีการศึกษาเกี่ยวกับการ เมืองการปกครองของไทย และกำลังเรียนในเนื้อหาดังกล่าวอยู่ ทำให้ต้องการอยากใช้

สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ และเริ่มจะมีเพื่อนมากขึ้น อาจนำไปใช้เงิน การสนทนาและถกเถียงปัญหาทางการเมืองด้วย จึงต้องรับรู้ทางการเมืองรู้จักเป็นได้

ส่วนความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาระหว่างระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 พบว่าแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับชั้นปีที่ 1 มีความคาดหวังว่าจะได้รับทางการเมืองสูงกว่าระดับชั้นอื่น อาจเป็นเพราะเป็นนักศึกษาใหม่มีความอยากรู้อยากเห็น และมีทัศนคติที่ดีต่อสื่อมวลชน เชื่อกันว่าสื่อมวลชนจะเป็นแหล่งข่าวสารทางการเมืองที่ตนจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ จึงคาดหวังไว้มาก

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนรวม และเวลาในการเปิดรับสื่อ ความตั้งใจในขณะเปิดรับสื่อของนักศึกษาระหว่างระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงว่านักศึกษาได้ให้ความสำคัญทางการเมืองและเอาใจใส่ในการเปิดรับสื่อ เพื่อประโยชน์ตามความคาดหวังของคนที่มียุ่ และถ้านักศึกษาเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนมากเท่าใด ก็จะมีระดับถึงความสำคัญของการเมืองมากตามไปด้วย (Seri Wongmonta 1978 : 38 - 163)

ด้านความพึงพอใจที่ได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 พบว่าไม่แตกต่างกันด้วย คงเป็นเพราะระดับความคาดหวัง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อไม่แตกต่างกันมาแล้วนั่นเอง จึงทำให้ความพึงพอใจไม่แตกต่างกันบ้างข้อความ ได้แก่ ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับกติกากฎระเบียบประชาธิปไตยเพื่อแสวงหาความรู้รอบตัวให้กว้างขวางขึ้น ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจอิทธิพลและการถ่วงดุลอำนาจทางการเมือง เพื่อแสวงหาความรู้รอบตัวให้กว้างขวางขึ้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสภาตำบลในฐานะเป็นหน่วยงานพื้นฐานของการปกครองส่วนภูมิภาคเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจบางประการของตนเอง พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยระดับชั้นปีที่ 1 พึงพอใจสูงกว่าระดับอื่น ๆ คงเป็นเพราะเป็นเรื่องเหล่านี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ไม่ได้รับรู้จากแหล่งข่าวสารอื่น ๆ อีก นอกจากทางสื่อมวลชน จึงเห็นว่าสื่อมวลชนสนองความต้องการของตนได้ จึงเกิดความพึงพอใจสูง ส่วนที่พบว่าความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจบางประการต่างกัน

4. ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชน ของนักศึกษาศาสาวิชา ศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์ พบว่าไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะเนื้อหา หลักสูตรแต่ละสาขาวิชาไม่ได้เน้นสาระทางการเมืองเป็นพิเศษ และอาจถือว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนทุกคน เป็นเรื่องของวิถีชีวิตที่ต้องทำตนเองให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ประชาธิปไตยให้มากที่สุด (การปกครอง 2532 : 37 - 41) จึงต่างก็ต้องการรับรู้พอๆ กันก็เป็นได้ แต่ที่ต่างกันบางข้อความได้แก่ ความรู้ความความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการขั้นมูลฐานแบบประชาธิปไตยเพื่อ เสริมความรู้ให้กว้างขวางขึ้น ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับกติกาความเป็นประชาธิปไตย เพื่อแสวงหาความรู้รอบตัวให้กว้างขวางขึ้น ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เพื่อเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาความรู้ให้กว้างขวางขึ้น ความความคิดเห็นเรื่องระเบียบ กฎ และการดำเนินงานการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนต่าง ๆ โดยสม่ำเสมอ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจบางประการของตนเอง ความความคิดเห็นเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการดำเนินงานของพรรคการเมืองเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจบางประการ ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจบางประการ ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ พิจารณาจากค่าเฉลี่ย สาขาวิชาการศึกษาต้องการที่จะรับรู้สูงกว่าสาขาวิชาอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของผู้ที่ศึกษาทางด้านการศึกษา ซึ่งจะต้องออกไปประกอบอาชีพครู จึงต้องแสวงหาความรู้ให้กว้างขวางขึ้นติดตามข่าวต่างๆ เพราะครูที่ดีต้องเป็นผู้ที่รอบรู้ (เฉลี่ยว บุวิภักดี และคณะ 2520 : 299 - 303) ส่วนที่พบว่า ความความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสภาตำบลในฐานะ เป็นหน่วยงานพื้นฐานของการปกครองส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจบางประการของตนเอง ต้องการรับรู้แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสาขาวิชาศิลปศาสตร์สูงกว่าสาขาอื่นๆ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าสาขาวิชาอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาขาวิชาศิลปศาสตร์ในบางวิชาเอกมีการศึกษาเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น การจัดการท้องถิ่น การพัฒนาชุมชน (วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา 2530 : 54 - 59) ก็ย่อมที่จะมีทัศนคติไปในทางที่ต้องการรับรู้เรื่องดังกล่าวสูง และที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ต้องการรับรู้ต่ำ คงเห็นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ไกลตัว ไม่ตรงกับเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ไกรวุธ จิระบุตร ศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย สำคัญในหน้าที่พลเมือง สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

และการปกครองมากกว่านิสิตนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ 2526 : 225)

ส่วนความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาสาขาวิชา
ศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์ แตกต่างกัน จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย สาขา
วิชาการศึกษามีความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ทางการเมืองสูงกว่าสาขาอื่นๆ ก็คงเป็นเพราะ
โอกาสที่ได้รับรู้จากกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรมีน้อย คงจะมีแหล่งการเรียนรู้ที่
สำคัญอยู่ทางเดียว ได้แก่ สื่อมวลชน เพราะเชื่อว่าสื่อมวลชนก่อให้เกิดกระบวนการสังคม
ประภคทางการเมืองได้ (พัฒนามติ ชูโต 2524 : ง - ฉ) จึงมีความคาดหวังว่าจะได้
รับรู้จากสื่อมวลชนไว้มาก

พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนรวม ในด้านเวลาในการเปิดรับสื่อ
และความตั้งใจในการเปิดรับสื่อของนักศึกษาสาขาวิชา ศิลปศาสตร์ การศึกษา และ
วิทยาศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงว่า แต่ละสาขาวิชาย่อมมีโอกาสมีเวลาเพียงพอที่จะ
รับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนได้ เพราะต่างก็ศึกษาดูคหหลักสูตรมีหน่วยกิตรวมเท่ากัน
(วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา 2530 : 1 - 75)

ด้านความพึงพอใจที่ได้รับทางการเมืองรวมจากสื่อมวลชนของนักศึกษาสาขา
วิชาศิลปศาสตร์ การศึกษา และวิทยาศาสตร์ พบว่าแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า
นักศึกษาแต่ละสาขาวิชา มีความคาดหวังที่จะได้ประโยชน์จากการใช้สื่อต่างกันแล้วนั่นเอง
สื่อมวลชนจึงสนองความต้องการของแต่ละสาขาวิชาต่างกัน และสาขาวิชาการศึกษาได้รับ
ความพึงพอใจสูงกว่าสาขาอื่นๆ สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังที่สูงดังที่กล่าว
มาแล้ว

5. ความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชนของนักศึกษาในเขตเมืองกับ
นอกเขตเมืองรวมพบว่า แตกต่างกัน โดยที่นักศึกษาในเขตเมืองต้องการรับรู้มากกว่า อาจ
เป็นเพราะสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ ชีวติภายในครอบครัว อาชีพ ของบิดามารดา ซึ่ง
สอดคล้องกับที่ สมเจต อ่ำรอด ที่พบว่านักศึกษาที่อยู่ในเมืองและนอกเขตเมืองมีความคิด
เห็นทางการเมืองแตกต่างกัน (สมเจต อ่ำรอด 2519 : จ) สำหรับความต้องการรับรู้
พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยตามลำดับมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกของนักศึกษาในเขตเมือง
ได้แก่

(1) หลักเกณฑ์การเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อประกอบกา
ตัดสินใจของตนเองในการเลือกตั้ง

(2) ข่าวการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎรโดยละเอียด เพื่อจะได้
ว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง

(3) สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของชนชาวไทยที่จะยึดถือ เป็นแนวปฏิบัติได้
และความต้องการรับรู้ของนักศึกษานอกเขตเมืองตามลำดับคะแนนเฉลี่ย
3 ลำดับแรก ได้แก่

(1) หลักเกณฑ์การเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อประกอบกา
ตัดสินใจของตนเองในการเลือกตั้ง

(2) สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของชนชาวไทยที่จะยึดถือ เป็นแนวปฏิบัติได้

(3) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาลและกระบวนการยุติธรรมที่จะนำไปใช้
ปฏิบัติได้จริง ซึ่งใน (3) นี้ สอดคล้องกับ สมมิตร โชติแก้ว ที่พบว่าประชาชนในเขต
ชนบทส่วนใหญ่ต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันตนเองและทรัพย์สิน (สมมิตร
โชติแก้ว 2524 : ข)

สำหรับความคาดหวัง พบว่านักศึกษานอกเขตเมืองกับนอกเขตเมืองรวมไม่
แตกต่างกัน มีเพียงข้อความเดียวที่แตกต่างกันคือ ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ความคิดเห็น
ทางการเมืองด้านต่างๆ ของ ส.ส. เพื่อความแปลกใหม่และใช้สนทนากับผู้อื่นของนักศึกษา
นอกเขตเมืองมีความต้องการมากกว่าอาจเป็นเพราะนักศึกษานอกเขตเมืองมีความผูกพันหรือ
ใกล้ชิดกับส.ส. ก็เป็นได้

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อรวมและเวลาในการเปิดรับสื่อของนักศึกษานอกเขต
เมืองกับนักศึกษานอกเขตเมืองพบว่าแตกต่างกัน โดยนักศึกษานอกเขตเมืองมีเวลาเปิดรับมาก
กว่า ส่วนระดับความตั้งใจในขณะเปิดรับไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่อยู่
นอกเขตเมืองต้องเสียเวลาไปในการเดินทางไป-กลับ เวลาในการทำกิจกรรมช่วยงานบ้าน
มากก็ได้ส่วนนักศึกษานอกเขตเมืองมีการคมนาคมสะดวกไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางมาก
นักกลับถึงบ้านได้เร็วมีเวลาว่างมากพอจึงใช้เวลาในการเปิดรับสื่อได้มากกว่า ก็เป็นได้

ส่วนความพึงพอใจที่ได้รับของนักศึกษานอกเขตเมือง กับนักศึกษานอกเขต
เมือง พบว่าไม่แตกต่างกัน คงมี 2 ข้อความเดียวที่ต่างกัน คือความพึงพอใจที่ได้รับจาก
สื่อมวลชนในด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของชนชาวไทยที่จะยึดถือ เป็น

แนวปฏิบัติได้ ความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการขั้นมูลฐานแบบประชาธิปไตยเพื่อแสวงหาความรู้รอบตัวให้กว้างขวางขึ้น โดยนักศึกษาในเขตเมืองมีระดับความพึงพอใจน้อยกว่า นักศึกษานอกเขตเมือง ซึ่งอาจเป็นเพราะมีสาระรายละเอียดทางการเมืองจากสื่อมวลชนที่ไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาในเขตเมืองก็ได้

6. สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ในด้านเวลาการเปิดรับสื่อ และความตั้งใจขณะเปิดรับ พบว่า

(1) เวลาในการเปิดรับสื่อ น้อย ปานกลาง มาก นั้น ไม่ขึ้นอยู่กับเพศ หรือไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ, ระดับชั้นปี, และสาขาวิชา

(2) ความตั้งใจขณะเปิดรับสื่อ คือ ตั้งใจน้อย ตั้งใจปานกลาง ธรรมดา ตั้งใจมาก นั้นขึ้นอยู่กับเพศ หรือมีความสัมพันธ์กับเพศ แต่ไม่ขึ้นหรือไม่สัมพันธ์กับระดับชั้นปี และสาขาวิชา

7. ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชน ความคาดหวัง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และความพึงพอใจ พบว่า

(1) ความต้องการรับรู้ทางการเมืองกับความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ มีความสัมพันธ์กัน แต่อธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 32.06

(2) ความต้องการรับรู้ทางการเมืองกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กัน แต่อธิบายความสัมพันธ์ได้เพียงร้อยละ 2.08

(3) ความต้องการรับรู้ทางการเมือง กับความพึงพอใจที่ได้รับรู้มีความสัมพันธ์กัน แต่อธิบายความสัมพันธ์ได้เพียงร้อยละ 8.47

(4) ความคาดหวัง กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กัน แต่อธิบายความสัมพันธ์ได้เพียงร้อยละ 4.58

(5) ความคาดหวัง กับความพึงพอใจที่ได้รับมีความสัมพันธ์กันแต่อธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 15.09

(6) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน กับความพึงพอใจมีความสัมพันธ์กัน แต่อธิบายความสัมพันธ์กันได้เพียงร้อยละ 4.28

แสดงว่าตัวแปรแต่ละคู่สอดคล้องกัน ถ้าตัวแปรต้นสูง ตัวแปรตามจะสูงไปด้วย แต่จะเห็นว่าแต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันน้อย เพราะค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แต่ละคู่ต่ำ อาจยังไม่เหมาะสมในการสร้างสมการไว้ในเชิงทำนาย คงมีแต่ความต้องการรับรู้

กับความคาดหวังที่มีความสัมพันธ์กับสูงกว่าผู้อื่นๆ แต่ก็อธิบายความสัมพันธ์ได้หรือถูกต้องได้ประมาณร้อยละ 32.06 เท่านั้น ดังนั้นถ้าจะเพิ่มความคาดหวังให้สูงขึ้นก็ต้องเพิ่มความต้องการรับรู้ให้สูงขึ้นด้วย

8. การวิเคราะห์หัตถถอยพหุคูณ ที่พบว่า ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และความต้องการรับรู้ร่วมกันอธิบายความพึงพอใจที่ได้รับ โดยร่วมกันอธิบายความสัมพันธ์ได้ประมาณร้อยละ 17 โดยที่มีความสำคัญตามน้ำหนักของตัวพยากรณ์ (Beta) ตามลำดับความสำคัญคือ ความคาดหวังว่าจะได้รับรู้ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และความต้องการรับรู้ นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงของระดับความพึงพอใจขึ้นอยู่กับตัวแปรร่วมดังกล่าวร่วมกัน หรือความพึงพอใจขึ้นอยู่กับความคาดหวัง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และความต้องการรับรู้ด้วย แม้อาจจะยังไม่เหมาะสมในการสร้างสมการสำหรับการพยากรณ์ที่ดี เพราะค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณต่ำแต่อาจเหมาะที่จะไว้ศึกษาแนวโน้มของระดับความพึงพอใจ พัฒนานักศึกษาหรือผู้รับสารในด้านความต้องการรับรู้ ความคาดหวัง และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน หรือเป็นแนวทางในการปรับปรุงเนื้อหาสาระทางการเมืองของสื่อมวลชนที่ดีก็ได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อความพึงพอใจ ขึ้นอยู่กับความคาดหวัง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน และความต้องการรับรู้ ซึ่งแสดงว่าสื่อมวลชนตอบสนองความต้องการทางเมืองของนักศึกษาได้ การศึกษานี้ก็ย่อมจะสนับสนุนหลักการของทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ (The Uses and Gratifications Theory) ที่ว่าความต้องการของบุคคล สามารถใช้สื่อต่างๆ ตอบสนองให้เกิดความพึงพอใจได้ เพราะการวิจัยนี้ศึกษาจากผู้ใช้อีเมลคือนักศึกษาที่กำหนดความต้องการของตนเองไม่ถูกยึดเยียด มีจุดมุ่งหมายในการใช้สื่อมวลชน ดังเช่นที่ เสรี วงษ์มณฑา รายงานไว้ (เสรี วงษ์มณฑา 2523 : 2 - 6) แม้จะเกิดความพึงพอใจไม่สูงนัก (ค่าเฉลี่ย 3.34) แต่การวิจัยนี้ก็สนับสนุนทฤษฎีดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สื่อมวลชนควรเผยแพร่สาระทางการเมืองที่ตรงกับความต้องการ ของนักศึกษา ทั้ง 25 รายการ เป็นระยะๆ ตามโอกาสอันควร

2. การเผยแพร่สาระทางการเมืองของสื่อมวลชนควรคำนึงถึงผู้รับสาร หรือประชาชนว่า จะใช้สื่อมวลชนไปเพื่อประโยชน์อะไร
3. การปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ควรเน้นให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา โดยเฉพาะในลำดับที่สำคัญๆ
4. สถาบันทางการเมือง พรรคการเมือง และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ควรร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารและข้อเท็จจริงทางการเมืองแก่สื่อมวลชนให้มากขึ้นทั้งในทางวิชาการ และทางปฏิบัติ
5. นักศึกษาควรตั้งความคาดหวังว่าสื่อมวลชนจะตอบสนองความต้องการทางการเมืองของตนได้สูงๆ และควรเพิ่มเวลาและความตั้งใจในการเปิดรับสื่อ จะทำให้นักศึกษาใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนได้มาก หรือเพิ่มความพึงพอใจให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะจากผลการวิจัยพบว่า เวลาในการเปิดรับสื่อรวมทั้งความตั้งใจในการเปิดรับสื่อ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในข่าวสาร
6. ควรจัดให้มีการเรียนการสอน หรือมีวิชาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองตามแนวอุดมการณ์ประชาธิปไตยเป็นวิชาพื้นฐานสำหรับนักศึกษาทุกสาขาวิชาได้เรียนในชั้นเรียน และควรจะได้มีการกระตุ้นให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญทางการเมืองให้มากขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์
7. ควรจัดให้มีสถานบริการการเปิดรับสื่อมวลชนในสถานศึกษาขึ้นโดยให้มีปริมาณประเภทของสื่อบางชนิด เช่น หนังสือพิมพ์ มีจำนวนมากขึ้น และสถานที่บริการที่นอกเหนือจากห้องสมุดให้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ที่จะแสวงหาความรู้และข่าวสารทางการเมือง
8. ในสถานศึกษาควรจัดให้มีการถ่ายทอดเสียงตามสายจากสถานีวิทยุ ในรายการภาคข่าวที่สำคัญทางการเมือง โดยเฉพาะในตอนช่วงเช้ามืดก่อนเข้าเรียน และพักกลางวัน และควรมีบริการเปิดรับโทรทัศน์ในบางช่วงเวลา และบางโอกาสตามสมควร เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง เช่น การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การอภิปรายไม่ไว้วางใจ การเลือกตั้ง การปาฐกถาทางการเมือง การอภิปรายทางการเมือง เป็นต้น
9. นักศึกษาหญิงควรเพิ่มหรือปรับความตั้งใจขณะเปิดรับสื่อมวลชนให้สูงขึ้นและนักศึกษานอกเขตเมืองควรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองและรับรู้ทางการเมืองให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อส่งผลในการพัฒนาการเมืองในระยะยาวต่อไป

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรได้ศึกษาความต้องการ ความคาดหวัง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและความพึงพอใจทางด้านการเมือง และประโยชน์จากการใช้สื่อมวลชนในกลุ่มบุคคลอาชีพต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
2. ควรจะได้มีการศึกษาว่า นักศึกษาใช้สื่ออะไรอีกบ้าง นอกจากสื่อมวลชน เพื่อต้องการรับรู้ทางการเมือง และเพื่อประโยชน์อะไร
3. ควรได้มีการวิเคราะห์เนื้อหาทางการเมืองจากสื่อมวลชนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย